ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/25/1157-2475

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Otsuse tegemise aeg ja koht	11.09.2025 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	31.07.2025 (registreeritud inspektsioonis 01.08.2025)
Teabevaldaja	Lääneranna Vallavalitsus aadress: Jaama tn 1, 90302 Lihula linn e-posti aadress: vallavalitsus@laaneranna.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxxxxxxx@xxxxx.xxx

RESOLUTSIOON

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustab Andmekaitse Inspektsioon:

1) jätta vaie rahuldamata, kuna Andmekaitse Inspektsiooni hinnangul on Lääneranna Vallavalitsus vaide esitaja 13.07.2025 teabenõude täitnud;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja edastas 13.07.2025 Lääneranna Vallavalitsusele (vallavalitsus) teabenõude, milles palus väljastada piirkonnapolitseinik Xxxxxx Xxxxxxxxx 26.05.2025 saadetud kooskõlastuse Jüri Mahetalu OÜ 05.05.2025 esitatud avaliku ürituse loa taotlusele (puudutab vallavalitsuse korraldusi nr 251 ja 252).
2. Vallavalitsus edastas teabenõude 22.07.2025 vastusega vaide esitajale piirkonnapolitseiniku poolt 23.05.2025 vallavalitsusele saadetud e-kirja Ranna Rantso (Jüri Mahetalu OÜ) 2025 suveürituste kooskõlastamise kohta.
3. Kuna vaide esitaja hinnangul väljastati talle nii kuupäeva kui sisu osas vale dokument, siis edastas ta vallavalitsusele 24.07.2025 samasisulise teabenõude täpsustuse.

4. Vallavalitsus selgitas täpsustava teabenõude 31.07.2025 vastuses e-kirja kuupäevade erinevuse põhjuseid ning seda, et vallavalitsuse hinnangul viitab e-kirja pealkiri kooskõlastusele.
5. Kuna vaide esitaja hinnangul ei edastatud talle teabenõudes küsitud dokumenti, siis esitas ta 31.07.2025 Andmekaitse Inspektsioonile (AKI) sellekohase vaide, mille AKI menetlusse võttis.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja nõue:
Vaide esitaja palub AKI-l:

1) *Algatada järelevalvemenetlus Lääneranna Vallavalitsuse tegevuse ja/või ametnike suhtes;*
2) *Hinnata: kas vallavalitsus, selle liikmed või ametnikud on:*
    a. *rikkunud teabenõudele vastamise nõudeid;*
    b. *esitanud ametlikus korralduses faktiliselt vale väite politsei kooskõlastuse kohta;*
3) *Kohustada vallavalitsust:*
    a. *esitama selgesõnalise kinnituse, kas 26.05.2025 kuupäevaga Xxxxx Xxxxxxxxx kooskõlastus eksisteerib ning kas selle sisu vastab reaalselt kooskõlastusele;*
    b. *kui ei eksisteeri, siis seda selgitama ja tunnistama ka avalikult, (kaasaarvatud, et korraldustes sisalduv väide "Piirkonna politseinik Xxxxx Xxxxxxx on loa taotluse kooskõlastanud tingimustega (26.05.2025 e-kiri)."ei põhine faktilisel tõendil);*
    c. *selgitama välja ametiisikud, kes teadvalt esitasid valeandmeid nii korraldustes 251, 252 kui teabenõuetes esitatud küsimuste vastamisel ning algatama teenistuslikku järelvet nende* isikute *suhtes;*
    d. *järgima eeskirju, ning hea halduse tava ning esitama tõeseid dokumente nii sisult kui vormilt, mida teabenõude korras küsitakse*.

Vaide põhjendused:
Vaide esitaja on seisukohal, et vallavalitsuse 22.07.2025 teabenõude vastusega edastatud X. Xxxxxxxxx 23.05.2025 kuupäevaga e-kiri ei vasta teabenõudes küsitud kuupäevale ning ei sisalda kooskõlastust ega tingimusi kooskõlastamiseks, vaid on probleemidele viitav hinnanguline seisukoht. Seega on rikutud AvTS-i järgmistel põhjustel: teabenõudega küsitud dokumenti ehk 26.05.2025 kuupäevaga kooskõlastust ei väljastatud; vallavalitsus ei kinnitanud küsitud dokumendi puudumist, vaid esitas vale sisuga dokumendi; AvTS ei võimalda asendada teabenõudes küsitud dokumenti omapoolse tõlgendusega.

Vallavalitsuse korraldustes nr 251 ja 252 on märgitud, et piirkonnapolitseinik on loa taotluse kooskõlastanud tingimustega (26.05.2025 e-kiri). Vaide kohaselt ei vasta väide tõele, sest 23.05.2025 kuupäevaga edastatud kiri ei ole oma sisult kooskõlastus ning 26.05.2025 kuupäev viitab vallasisesele edastamisele, mitte uuele või ametlikule dokumendile. Seega on vaide esitaja seisukohal, et vallavalitsus on loonud väärkuvandi justkui piirkonnapolitseinik oleks andnud üritustele kooskõlastuse.

Vallavalitsuse selgitus X. Xxxxxxxxx e-kirja majasisese liikumise ja sellest tingitud erinevate kuupäevadega on vaide esitaja hinnangul protseduuriline selgitus, mis ei muuda kirja tegelikku loomise ega saatmise kuupäeva ning oluline on piirkonnapolitseiniku tegevus kirja edastamisel, mitte kirja liikumine asutusesiseselt. Vallavalitsus loob teadlikult avalikkusele vale kuvandi tõlgendades kirja majasisest edasisaatmise kuupäeva kui kooskõlastuse aega. Kuna 26.05.2025 kuupäevaga dokumenti ei eksisteeri, mida kaudselt ka kinnitatakse, siis oleks vallavalitsus *pidanud teabenõudele vastama eitavalt, mitte asendama dokumenti ja kuupäeva omapoolse sisutõlgendusega.*

Vaide esitaja on seisukohal, et kooskõlastuse kehtimiseks ei piisa pealkirjast, vaid dokument peab sisaldama järgnevat: *selget nõusolekut või sõnu nagu „kooskõlastan", „tingimustel nõustun"; selgelt sõnastatud tingimusi, mille täitmisel kooskõlastus kehtib; Selgelt olema sõnastatud,*

millisele üritusele või üritustele kooskõlastus kehtib. /.../ Võttes arvesse, et kooskõlastus on haldusmenetluslik toiming, mis peab tuginema sisule, mitte vormile ega pealkirjale, saab öelda, et vallavalitsuse viide pealkirjale on õiguslikult põhjendamatu.

Vaide lisana edastas vaide esitaja AKI-le tõenditena lingid vallavalitsuse dokumendiregistris registreeritud kolmele samasisulisele teabenõudele ja vallavalitsuse vastustele, milles viidatakse X. Xxxxxxxxx 26.05.2025 e-kirjas antud kooskõlastusele, kuigi teabenõudega väljastati piirkonnapolitseiniku 23.05.2025 saadetud e-kiri. Seega on vallavalitsus andnud veel kolmele teabenõudjale ebaõiget teavet ning vastuses märgitud 26.05.2025 e-kirja tegelik saatmise aeg on 23.05.2025, mis sisult ei ole politsei kooskõlastus. Eelnevast tulenevalt ei ole vaide esitaja hinnangul tegemist üksikjuhtumiga, vaid vallavalitsuse korduva, süsteemse ja tahtliku rikkumisega. Vaide esitaja on seisukohal, et vallasekretär teabenõutele vastajana tegutses teadlikult edastades valeväiteid sisaldavaid teabenõude vastuseid.

Vaide esitaja palub juhul, kui AKI tuvastab vallavalituse suhtes rikkumisi või eksimusi, määrata vallale sunniraha või rakendada muid asjakohaseid õiguslikke meetmeid ning avaldada menetluse otsus avalikult AKI veebilehel. Seda selleks, et muu hulgas viia läbi vajadusel töötajate sihipärane koolitus või leida neile sobiv asendaja.

Vaide esitaja edastas käesoleva vaide raames 28.08.2025 täiendava vaide, milles kolmas isik, mitte vaide esitaja ise, küsis vallavalitsuselt teabenõude korras teavet. Vaide esitaja palub AKI-l täiendada käimasolevat menetlust kolmanda isiku teabenõude ja sellele vallavalitsuse poolt antud vastusest tulenevate uute asjaolude ja neist tulenevate uute nõuetega.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Koos vastusega vaide esitaja teabenõudele väljastas vallavalitsus piirkonnapolitseiniku 23.05.2025 e-kirja pealkirjaga Ranna Rantso 2025 suve ürituste kooskõlastamine, millest nähtub, et e-kiri on saadetud vallaametnikule Yyyyyy Yyyy. Vastuses teabenõude täpsustusele selgitati, et *kuupäeva erisused on tingitud asjaolust, et asutuse siseselt on kiri edasi liikunud ning korralduse koostanud ametnikule saadeti 23.05 saadetud kiri edasi 26.05. Dokumendi pealkiri viitab selgelt ja üheselt kooskõlastamisele.* Lisaks selgitustele edastati kuvatõmmis, millest nähtub, et X. Xxxxxxxxxx 23.05.2025 e-kirja saanud vallaametnik edastas kirja asutusesiseselt 26.05.2025 vallasekretärile Zzzzzzzzz Zzzz.

Vastuses AKI järelepärimisele selgitas vallavalitsus, et piirkonnapolitseiniku e-kiri, mis on seotud avaliku ürituse loa taotluse dokumentidega, saadeti 23.05.2025 vallavalitsuse ametniku e-posti aadressile.

Vallavalitsuse selgituste kohaselt soovis vaide esitaja teabenõudes ja täiendavas teabenõudes X. Xxxxxxxxx esitatud kooskõlastust, millele on korraldustes nr 251 ja 252 viidatud järgnevalt: „Piirkonna politseinik Xxxxxx Xxxxxxxx on loa taotluse kooskõlastanud tingimustega (26.05.2025 e-kiri).“ *Nimetatud korraldustes on viidatud Xxxxx Xxxxxxxx kirjale kuupäevaga 26.05.2025, mil see edastati korralduse koostanud ametnikule (Zzzzzzzzz Zzzzzzz), kirja välja saatmise kuupäev Xxxxxx Xxxxxxxx poolt oli aga 23.05.2025. Kiri on sama, kuid kirja kuupäeva viide on ekslikult korralduses märgitud hilisem.*

Vallavalitsuse kinnitusel AKI-le on vaide esitajale edastatud 23.05.2025 piirkonnapolitseiniku kiri sama kiri, millele on viidatud korraldustes nr 251 ja 252 (kuupäevaga 26.05.025) ning vallavalitsus on vastusena täiendavale teabenõudele esitanud vaide esitajale ka väljavõtte kirjavahetusest, kus on nähtav X. Xxxxxxxxx kirja kuupäev 23.05.2025 ning selle vallasekretärile asutusesisese edastamise kuupäev 26.05.2025.

Täiendavalt märgib vallavalitsus, et *Lääneranna Vallavalitsus on AKI menetlusse esitatud teabenõude täitmise ja mitmed teised vaide esitaja poolt esitatud teabenõuded täitnud seaduses*

sätestatud tähtajal ja viisil. Lääneranna Vallavalitsus on väljastanud vaide esitajale teabenõude korras mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teabe Lääneranna valla dokumendiregistrist. Lääneranna Vallavalitsusel ei ole võimalik täita vaide esitaja nõudmist teabekandja sisu osas.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese

1. Vaide esitaja märkis AKI-le 31.07.2025 esitatud vaides, et Lääneranna Vallavalitsuse edastatud e-kiri ei ole see, mida ta teabenõudega küsis. Seega on vaide esemeks teabenõude nõuetekohane täitmata jätmine.

2. Vastavalt AvTS § 45 lg 1 punktile 1 on AKI pädevuses järelevalve teabenõuete täitmise ja teabe avalikustamise üle.

3. Vaidlus puudub selles, et Lääneranna Vallavalitsus kui kohaliku omavalitsuse asutus on teabevaldaja AvTS § 5 lg 1 punkti 1 mõttes ning selles, et teabenõudega küsitud teabe puhul on tegemist AvTS § 3 lõike 1 kohase avaliku teabega.

Teabenõude täitmine

4. Isiku õigus teabenõuet esitada tuleneb AvTS §-ist 6, mille kohaselt on teabenõue teabenõudja poolt samas seaduses sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. Teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale nõude AvTS-s sätestatud korras (AvTS § 7).

5. AvTS § 9 lõike 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud võimaldama tema valduses olevale teabele juurdepääsu seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus ning tagama kinnipidamise juurdepääsupiirangutest (AvTS § 9 lg 1 p 7).

6. Teabele juurdepääsu saab tagada kas teabe avalikustamisega (nõuded on sätestatud AvTS 4. peatükis) või teabenõude täitmisega (nõuded on sätestatud AvTS 3. peatükis).

7. Teabevaldaja peab teabenõude kas viie tööpäeva jooksul täitma (AvTS § 18 lg 1), väljastades küsitud dokumendid juurdepääsupiiranguteta osas (AvTS § 17 ja § 38 lg 2) või keelduma teabenõude täitmisest mõnel AvTS §-s 23 nimetatud alusel. Keeldumist tuleb ka põhjendada.

8. Vallavalitsus väljastas 22.07.2025 teabenõude vastusega vaide esitajale Xxxxxx Xxxxxxxxx e-kirja pealkirjaga „Ranna Rantso 2025 suve ürituste kooskõlastamine“. AKI-le vaide lisamaterjalina saadetud kõnealusest e-kirjast nähtub, et tegemist on X. Xxxxxxxxx 23.05.2025 vallaametnikule Y. Yyyy edastatud e-kirjaga, milles piirkonnapolitseinik avaldab mõtteid ja juhib tähelepanu teatud asjaoludele seoses Ranna Rantso suveürituste korraldamisega.

9. Teabenõude täiendavas vastuses selgitas vallavalitsus, et kõnealuse e-maili 23.05.2025 saanud ametnik edastas selle 26.05.2025 asutusesiseselt korraldused koostanud ametnikule. Eelneva kinnituseks lisati vastusesse ka kuvatõmmis, millest nähtub, et Y. Yyyy edastas e-kirja Z. Zzzzzzz 26.05.2025. Täiendavalt märgiti vastuses vaide esitajale, et kirja pealkiri viitab selgelt ja üheselt kooskõlastusele.

10. Vallavalitsus selgitas AKI-le, et X. Xxxxxxxxx e-kiri, mis on seotud avaliku ürituse loa

taotluse dokumentidega, saadeti 23.05.2025 vallavalitsuse ametniku e-posti aadressile. Korraldustes nr 251 ja 252 viidatud 26.05.2025 e-kiri kui piirkonnapolitseiniku antud loa taotluse kooskõlastus tingimustega on sama kiri, mille vallaametnik 23.05.2025 sai. Vallavalitsus möönab, et hilisema kirja kuupäeva viide (26.05.2025) on korraldustes märgitud ekslikult.

11. Vallavalitsus kinnitab AKI-le, et vaide esitajale edastatud piirkonnapolitseiniku e-kiri on sama kiri, millele on viidatud korraldustes nr 251 ja 252. Lisaks märgitakse, et vallavalitsus on vastusena täiendavale teabenõudele esitanud vaide esitajale ka väljavõtte kirjavahetusest, kus on nähtav X. Xxxxxxxxx kirja kuupäev 23.05.2025 ning selle asutusesisese edastamise kuupäev 26.05.2025. AKI lisab siinkohal, et vaide lisamaterjalina AKI-le saadetud teabenõude täiendavast vastusest on e-kirja asutusesisene liikumine kuupäevaliselt nähtav nii nagu vallavalitsus seda eelnevalt ka selgitas.

12. Vaide esitaja on seisukohal, et vallavalitsuse 22.07.2025 edastatud X. Xxxxxxxxx 23.05.2025 kuupäevaga e-kiri ei vasta teabenõudes küsitud kuupäevale. AKI nõustub vaide esitajaga selles, kuid selgitame, et teabenõude korras saab väljastada teabe selliselt nagu see teabevaldajal olemas on. Vastuses AKI-le on vallavalitsus selgitanud, et korraldustes märgitud 26.05.2025 kooskõlastus on see sama e-kiri, mille X. Xxxxxxxx edastas asutusele 23.05.2025 ning korraldustesse on hilisem kuupäev märgitud ekslikult. Seega vaide lisamaterjalina AKI-le edastatud teabenõuete ja nende vastuste ning vallavalitsuse selgituste pinnalt ei ole AKI-l alust kahelda, et teabenõude vastusena väljastatud 23.05.2025 kuupäevaga e-kiri on see sama, millele on korraldustes viidatud kui 26.05.2025 kooskõlastusele.

13. Eelnevast tulenevalt, kuna vallavalitsusel ei olnud teabenõudes küsitud 26.05.2025 kuupäevaga kooskõlastust põhjusel, et kuupäeva märkimisel korraldustes 251 ja 252 oli vallavalitsus eksinud, siis väljastati see kooskõlastus, mida korraldustes tegelikult mõeldi ehk X. Xxxxxxxxx 23.05.2025 vallavalitsusele edastatud kooskõlastus.

14. Vaide esitaja hinnangul ei sisalda X. Xxxxxxxxx 23.05.2025 e-kiri kooskõlastust ega tingimusi kooskõlastamiseks, vaid on probleemidele viitav hinnanguline seisukoht. Selgitame, et AKI-l puudub pädevus anda sisuline hinnang, kas kõnealune e-kiri oma sisult on kooskõlastus või mitte ning seda, millistele sisulistele kriteeriumitele kooskõlastus peab vastama. Sellest tulenevalt ei analüüsita praeguses vaideotsuses 23.05.2025 e-kirja sisu ning vaide esitaja seisukohti sellega seoses.

15. Vaides märgitakse, et vallavalitsus ei kinnitanud küsitud dokumendi puudumist, vaid esitas vale sisuga dokumendi ning AvTS ei võimalda asendada teabenõudes küsitud dokumenti omapoolse tõlgendusega. Vaide kohaselt oleks vallavalitsus pidanud vastama teabenõudele eitavalt. Eeltoodust saab AKI aru selliselt, et vaide esitaja on seisukohal, et vallavalitsus oleks pidanud keelduma teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 1 punkti 2 alusel.

16. AKI hinnangul ei oleks vallavalitsus praegusel juhul saanud küsitud dokumendi puudumist kinnitada ehk keelduda teabenõude täitmisest, sest soovitud kooskõlastus, küll korraldustes märgitud vale kuupäevaga, oli neil olemas, mis ka väljastati. See, et korraldustesse oli ekslikult märgitud kooskõlastuse vale kuupäev, ei tee dokumenti olematuks. Küll aga oleks vallavalitsus juba teabenõude vastuses teabenõudjale saanud märkida, et kuupäevade erisus oli korraldustesse sattunud ekslikult, mitte seda üksnes vaidemenetluse raames AKI-le selgitada.

17. Dokumendi asendamist kui vallavalitsusepoolset tõlgendamist mõistab AKI selliselt, et vaide esitaja mõtleb siinkohal dokumendi sisu. Nagu juba eelnevalt märgitud, siis AKI ei võta seisukohta e-kirja kui kooskõlastuse sisu tõlgendamise osas. Samuti ei anna hinnangut, kuidas kooskõlastust sisaldav dokument peab olema pealkirjastatud ning sõnastatud, sh milliseid konkreetseid sõnu sisaldama.

18. Vaide esitaja on seisukohal, et vallavalitsus on teadlikult loonud avalikkusele vale kuvandi tõlgendades kirja majasisest edasisaatmise kuupäeva kui kooskõlastuse aega. Vallavalitsuse selgituse, et vale kuupäev on korraldustes märgitud ekslikult, alusel ei saa AKI nõustuda vaide esitaja hinnanguga, et vale kuvandi loomine oli vallavalitsuse teadlik ehk kavatsetud tegevus.

19. Vaide esitaja on menetluse raames edastanud lingid vallavalitsuse dokumendiregistris registreeritud samasisulistele teabenõuetele ja vallavalitsuse vastustele, milles viidatakse X. Xxxxxxxxx 26.05.2025 e-kirjas antud kooskõlastusele, kuigi teabenõudega väljastati piirkonnapolitseiniku 23.05.2025 saadetud e-kiri. AKI mõistab, et lingid on esitatud tõenditena selle kohta, et tegemist on vallavalitsuse korduva, süsteemse ja tahtliku rikkumisega.

20. Eelneva põhjal nõustub AKI vaide esitajaga, et tegemist on olnud korduva tegevusega, kuid vallavalitsus selgituse, et vale kuupäev on korraldustes märgitud ekslikult, alusel ei saa AKI nõustuda vaide esitaja seisukohaga, et tegemist on tahtliku rikkumisega. Esiteks põhjusel, et vallavalitsuse selgituste kohaselt märgiti korraldustesse vale kuupäev ekslikult. Teiseks põhjusel, et teabenõude vastustes on küll märgitud X. Xxxxxxxxx kooskõlastuse ajaks 26.05.2025, kuid edastatud e-kirjast nähtub tegelik edastamise aeg 23.05.2025. Lisaks juhime tähelepanu sellele, et tõendina esitatud teabenõuete vastustega seoses, millega väljastati X. Xxxxxxxxx 23.05.2025 e-kiri, ei ole AKI-le vaideid esitatud. Mis AKI hinnangul tähendab, et teabenõudjad ei ole märgitud e-kirja väljastamist teabenõude täitmise rikkumiseks pidanud.

21. Vaide esitaja edastas käesoleva vaide raames 28.08.2025 täiendava vaide, milles kolmas isik, mitte vaide esitaja ise, küsis vallavalituselt teabenõude korras teavet. Vaide esitaja palus AKI-l täiendada käimasolevat menetlust kolmanda isiku teabenõude ja sellele vallavalitsuse poolt antud vastusest tulenevate uute asjaolude ja neist tulenevate uute nõuetega.

22. Märgime, et vaide saab esitada isik ise, kelle õigusi on rikutud või tema esindaja. Märgime, et 28.08.2025 edastatud vaidele ei olnud lisatud volikirja selle kohta, et praeguse vaide esitaja esindab kolmandat isikut vaidemenetluses. AKI ei palunud vaide esitajal puuduste kõrvaldamisena sellekohast volikirja edastada, sest saadetud teabenõude vastuse kuupäevast nähtus, et AKI-le vaide esitamise tähtaeg oli mööda lastud.

23. Selgitame, et HMS § 75 kohaselt tuleb vaie esitada 30 päeva jooksul, kui seadus ei sätesta teisiti, arvates päevast, millal isik vaidlustatavast haldusaktist või toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama. Seega, kui teabenõudja ei olnud vallavalitsuse vastusega rahul, siis oleks ta ise või tema esindaja pidanud AKI-le esitama sellekohase vaide tähtaegselt ehk 30 päeva jooksul teabenõude vastuse saamisest. Praegusel juhul, kui vaie esitati AKI-le seisuga 28.08.2025, siis tulenevalt vallavalitsuselt vastuse saamise kuupäevast, edastas vaide esitaja vaide AKI-le tähtaega ületades.

24. Vastuses AKI järelepärimisele on vallavalitsus muu hulgas märkinud, et vallavalitsusel ei ole võimalik vaide esitaja nõudmist täita teabekandja sisu osas. Teabenõude täitmise kontekstis nõustub AKI eelneva põhimõttega, sest isegi kui teabenõudjal on kindlad kriteeriumid, mis kujul/milliseid täpseid andmeid jms peab väljastatav dokument/teave sisaldama, siis teabevaldaja saab teabenõude korras ikkagi väljastada dokumendi/teabe sellisel kujul nagu see asutuses olemas on. Kui asutuses oleva teabe alusel tuleb luua uus dokument, siis sellele vastatakse kui selgitustaotlusele vastavalt märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seadusele. Juhul, kui vallavalitsus pidas silmas seda, et teabenõudja ei saa esitada nõudmisi sellele, mida kooskõlastus sisaldama peab, siis selles osas puudub AKI-l pädevus võtta seisukoht.

Kokkuvõte

25. Vaide esitaja palub algatada AKI-l Lääneranna Vallavalitsuse tegevuse ja/või ametnike suhtes järelevalvemenetlus, mille raames hinnata, kas vallavalitsus (selle liikmed või ametnikud) on rikkunud teabenõudele vastamise nõudeid ja esitanud ametlikus korralduses faktiliselt valeväite politsei kooskõlastuse kohta. Sellest tulenevalt kohustada vallavalitsust esitama selgesõnaline kinnitus, kas 26.05.2025 kuupäevaga X. Xxxxxxxxx kooskõlastus eksisteerib ning kui ei eksisteeri, siis seda selgitama ja tunnistama ka avalikult. Lisaks esitama kinnituse, kas X. Xxxxxxxxx kooskõlastuse sisu vastab reaalselt kooskõlastusele. Vallavalitsus on vaidemenetluses raames AKI-le selgitanud, et piirkonnapolitseiniku 23.05.2025 edastatud e-kiri on sama kiri, millele on viidatud korraldustes nr 251 ja 252. Samas on vallavalitsus möönnud, et korraldustes on ekslikult märgitud vale kuupäev ehk 26.05.

26. HMS § 5 lõike 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult kiirelt ja lihtsalt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Tulenevalt eelnevalt märgitud menetluspõhimõtetest ning sellest, et vaide esitaja saab vaideotsusest teada, et korraldustes märgiti ekslikult vale kuupäev, siis ei tee AKI teabevaldajale ettekirjutust selleks, et kinnitada vaide esitajale täiendavalt seda, et korraldustes märgiti ekslikult vale kuupäev. Nagu vaideotsuses eelpool juba märgitud, siis AKI-l puudub pädevus anda hinnang X. Xxxxxxxxx 23.05.2025 e-kirja kui kooskõlastuse sisule ning sellest tulenevalt vajadusel teha ka kooskõlastuse sisu osas ettekirjutus.

27. Vaide esitaja palub AKI-l selgitada välja ametiisikud, kes esitasid valeandmeid nii korraldustes 251, 252 kui teabenõuetes esitatud küsimuste vastamisel ning algatada teenistuslik järelevalve nende isikute suhtes. Kuna kõnealuste korralduste kui teabenõuete vastuste allkirjastaja on vaide esitajale teada, siis ei mõista AKI, miks vaidemenetluse raames on vaja seda täiendavalt välja selgitada. Lisaks märgime, et AKI-l puudub pädevus teenistusliku järelevalve algatamiseks ja läbiviimiseks vallavalitsuse teenistujate üle. Seda saab teha üksnes see asutus, kes on inimese teenistusse võtnud ehk praegusel juhul vallavalitsus. Täiendavalt juhime tähelepanu sellel, et kui kodanik ei ole rahul kohaliku omavalitsuse teenistuja tööalase tegevusega, siis saab ta esitada sellekohase teavituse vallavalitsusele, kes teostab kontrolli teenistujate tööülesannete täitmise üle.

28. Vaide esitaja palub AKI-l kohustada vallavalitsust järgima eeskirju ning hea halduse tava ning esitama nii sisult kui vormilt tõeseid dokumente, mida teabenõude korras küsitakse. Selgitame, et eeskirjade ja hea halduse tava järgimise kohustus tuleb kohalikule omavalitsusele seadusest. AKI järelevalveasutusena saab vaidemenetluse raames kontrollida teabenõude täitmise ning teabe avalikustamise nõuetekohasust ning vastavalt vajadusele teha ettekirjutuse õigusliku olukorra taastamiseks. Kuna AKI hinnangul on vallavalitsus 22.07.2025 vastusega väljastanud vaide esitajale 13.07.2025 küsitud dokumendi, mille kuupäevaga on küll korraldustes eksitud, siis on AKI hinnangul vaide esitaja teabenõue nõuetekohaselt täidetud ning vaide ese ära langenud. Seega puudub alus vallavalitsusele ettekirjutuse tegemiseks ja vaie jääb rahuldamata.

29. Kuigi vaie jääb rahuldamata, siis juhib AKI vallavalitsuse tähelepanu sellele, et vallavalitsusel tuleb dokumentide kuupäevade fikseerimisel ja kajastamisel olla hoolsam. Lisaks, kuna teabevaldajal on seaduse kohaselt kohustused eelkõige teabenõudja ees, siis tuleb vallavalitsusel selgitada ka eksimusega seotud asjaolusid selgelt ja üheselt mõistetavalt eelkõige teabenõudjale teabenõude vastuses, mitte üksnes AKI-le järelevalvemenetluse raames.

30. Vaide esitaja palub juhul, kui AKI tuvastab vallavalitsuse suhtes rikkumisi või eksimusi, määrata vallale sunniraha või rakendada muid asjakohaseid õiguslikke meetmeid ning avaldada menetluse otsus avalikult AKI veebilehel. Seda selleks, et muu hulgas viia läbi

vajadusel töötajate sihipärane koolitus või leida neile sobiv asendaja.

31. Selgitame, et sunniraha ei ole eraldiseisev karistusmeede või trahv rikkumise korral. Sunniraha saab määrata juhul, kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata ning sunniraha võib määrata korduvalt ehk seniajani kuni ettekirjutus on täidetud. Seega on tegemist mõjutusvahendiga ettekirjutuse täitmiseks. Kuna praegusel juhul jääb vaie rahuldama, mis tähendab, et AKI ei tee teabevaldajale ettekirjutust, siis ei ole ka alust sunniraha määramiseks. Otsuse avaldamise kohta veebilehel selgitame, et vaidemenetluses tehtud otsused avaldab AKI seadusest tuleneva kohustusena oma kodulehel peale otsuse jõustumist. Lisaks märgime, et vallavalitsuse töötajate koolituse läbiviimise ning teenistujale sobiv asendaja leidmise vajaduse üle otsustab iga asutus ise, AKI puudub pädevus seda teiste asutuste eest teha.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel